2024/2098

29.7.2024.

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2024/2098

od 26. srpnja 2024.

o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije za regiju Velikih jezera

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 33. i članak 31. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Vijeće je 20. veljače 2023. odobrilo zaključke o obnovljenoj strategiji Unije za Velika jezera, u kojima je, među ostalim, Vijeće pozvalo Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) da podnese prijedlog za ponovnu uspostavu mjesta posebnog predstavnika EU-a (PPEU) za regiju Velikih jezera.

(2) PPEU-a za regiju Velikih jezera trebalo bi imenovati na početno razdoblje od 12 mjeseci.

(3) Vijeće i Komisija, uz pomoć Visokog predstavnika, trebali bi osigurati dosljednost među različitim područjima Unijina vanjskog djelovanja u regiji Velikih jezera i u tu bi svrhu trebali blisko surađivati. U tom bi pogledu PPEU trebao podupirati institucije i surađivati s njima.

(4) PPEU će provoditi mandat u kontekstu stanja koje se može pogoršati i koje bi moglo ometati ostvarivanje ciljeva vanjskog djelovanja Unije kako su navedeni u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Posebni predstavnik Europske unije

G. Johan BORGSTAM imenuje se posebnim predstavnikom Europske unije (PPEU) za regiju Velikih jezera od 1. rujna 2024. do 31. kolovoza 2025. Vijeće može odlučiti produljiti mandat PPEU-a ili ga prekinuti ranije na osnovi procjene Političkog i sigurnosnog odbora (PSO) i prijedloga Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”).

Članak 2.

Ciljevi politike

Mandat PPEU-a dosljedan je ciljevima vanjske politike Unije u regiji Velikih jezera i u skladu je sa zaključcima Vijeća od 20. veljače 2023. o obnovljenoj strategiji Unije za Velika jezera. Ti ciljevi uključuju:

(a) doprinos miru, stabilnosti i sigurnosti u regiji Velikih jezera promicanjem smirivanja napetosti i sprječavanjem sukoba te podrškom dijalogu i dugoročnim regionalnim rješenjima za krize i sukobe, osobito u istočnom dijelu Demokratske Republike Konga (DR Kongo);

(b) doprinos preobrazbi pokretača i temeljnih uzroka nesigurnosti i nestabilnosti u zajedničke prilike te iskorištavanje punog potencijala regije Velikih jezera;

(c) izgradnju snažnijeg, sveobuhvatnijeg i još više strateškog partnerstva sa zemljama u regiji Velikih jezera kako bi se na osnovi zajedničkih vrijednosti i interesa unaprijedili blagostanje i sigurnost.

Članak 3.

Mandat

Kako bi se ostvarili ciljevi politike navedeni u članku 2., PPEU ima sljedeći mandat:

(a) podržava Visokog predstavnika u provedbi zaključaka Vijeća od 20. veljače 2023. o obnovljenoj strategiji za Velika jezera;

(b) uspostavlja i održava bliske kontakte i surađuje sa zemljama regije Velikih jezera, osobito: DR Kongom, Burundijem, Ruandom i Ugandom; zemljama u široj regiji koje imaju posebne političke, diplomatske, sigurnosne i/ili gospodarske interese u regiji Velikih jezera, među ostalim, potpisnicama Okvira za mir, sigurnost i suradnju za DR Kongo i regiju; ključnim regionalnim organizacijama i forumima, odnosno Afričkom unijom (AU), Istočnoafričkom zajednicom, Južnoafričkom razvojnom zajednicom, Gospodarskom zajednicom srednjoafričkih država, Međunarodnom konferencijom regije Velikih jezera, Gospodarskom zajednicom zemalja Velikih jezera i Zajedničkim tržištem za istočnu i južnu Afriku; Ujedinjenim narodima, a osobito posebnim izaslanikom glavnog tajnika UN-a za regiju Velikih jezera i Stabilizacijskom misijom organizacije Ujedinjenih Naroda u Demokratskoj Republici Kongu (MONUSCO); međunarodnim financijskim institucijama; međunarodnim partnerima sličnih stavova i drugim vodećim regionalnim i međunarodnim akterima, te relevantnim nedržavnim akterima, poput lokalnih vlasti i zajednica, civilnog društva, istraživačkih instituta, medija i privatnog sektora;

(c) podržava regionalne napore za posredovanje i olakšavanje, kao što su procesi iz Luande i Nairobija te, ako je potrebno i ako to zatraže relevantne strane i dionici, izravno sudjeluje u posredovanju, aktivnostima podrške posredovanju i dijalogu kako bi se očuvao i ponovno uspostavio mir u bilo kojoj fazi i na svim razinama, među ostalim podupiranjem pregovora o prekidu vatre i mirovnim sporazumima, te promiče uključenost civilnog društva, žena i mladih u svim fazama uspostave mira;

(d) pruža savjete i izvješćuje o mogućnostima Unije da podrži inicijative za sprečavanje sukoba, mirovne procese, stabilizaciju i konsolidaciju mira; u tom kontekstu i u koordinaciji s relevantnim dionicima PPEU može imati ulogu u potpori provedbi sporazuma o prekidu vatre i mirovnih sporazuma te drugih povezanih sporazuma, među ostalim podržavajući praćenje usklađenosti i diplomatskom suradnjom sa stranama u slučajevima neusklađenosti;

(e) pruža savjete u vezi sa sukobima i rodnim pitanjima u pogledu regionalne stabilizacije, razoružanja, demobilizacije i reintegracije oružanih skupina, te reforme sigurnosnog sektora u DR Kongu, među ostalim u kontekstu povlačenja misije MONUSCO;

(f) doprinosi regionalnim naporima usmjerenima na sprječavanje sukoba i preobrazbu temeljnih uzroka nesigurnosti i nestabilnosti u zajedničke prilike tako što promiče regionalnu suradnju i integraciju, među ostalim i u pogledu dobrog upravljanja i vladavine prava; posebice, usredotočuje se na pitanje nezakonitog iskorištavanja prirodnih resursa i trgovine njima te podržava inicijative za razvoj modela upravljanja resursima pod afričkim vodstvom koji je održiv, pravedan, prihvatljiv za okoliš i utemeljen na ljudskim pravim, među ostalim putem suradnje s privatnim sektorom i civilnim društvom;

(g) promiče humanitarna načela i humanitarni pristup, poštovanje međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima, pristup pravosuđu, pravosudnu suradnju i mehanizme tranzicijskog pravosuđa, posvećujući osobitu pozornost pitanjima spolnog i rodno uvjetovanog nasilja i kršenja prava žena i djece, među ostalim prisilnim novačenjem;

(h) doprinosi boljem razumijevanju uloge Unije među onima koji utječu na javno mnijenje u regiji Velikih jezera i podržava stratešku i proaktivnu komunikaciju o ciljevima Unije u regiji.

Članak 4.

Provedba mandata

1. PPEU je odgovoran za provedbu mandata i djeluje pod nadležnošću Visokog predstavnika.

2. PSO održava povlaštenu vezu s PPEU-om i glavna je točka PPEU-a za kontakt s Vijećem. PSO pruža PPEU-u strateške smjernice i političko upućivanje u okviru mandata, ne dovodeći u pitanje ovlasti Visokog predstavnika.

3. PPEU djeluje u bliskoj koordinaciji s relevantnim odjelima Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) i Komisije.

4. PPEU djeluje u bliskoj koordinaciji s delegacijama Unije u regiji Velikih jezera.

5. PPEU je smješten u sjedištu ESVD-a i redovito putuje u regiju Velikih jezera.

Članak 5.

Financiranje

1. Financijski referentni iznos namijenjen pokrivanju rashoda povezanih s mandatom PPEU-a za razdoblje od 1. rujna 2024. do 31. kolovoza 2025. iznosi 1 500 000 EUR.

2. Rashodima se upravlja u skladu s postupcima i pravilima koji se primjenjuju na opći proračun Unije.

3. Upravljanje rashodima uređuje se ugovorom između PPEU-a i Komisije. PPEU za sve rashode odgovara Komisiji.

Članak 6.

Ustrojavanje i sastav tima PPEU-a

1. PPEU je odgovoran za ustrojavanje tima („tim PPEU-a”) u granicama svojeg mandata i odgovarajućih raspoloživih financijskih sredstava. Tim PPEU-a mora posjedovati stručno znanje o specifičnim pitanjima politika, u skladu s potrebama mandata. PPEU o sastavu tima PPEU-a odmah obavješćuje Vijeće i Komisiju.

2. Države članice, institucije Unije i ESVD mogu PPEU-u predložiti upućivanje osoblja. Plaće takvog upućenog osoblja pokriva, prema potrebi, dotična država članica, dotična institucija Unije odnosno ESVD. Stručnjaci koje su države članice uputile u institucije Unije ili u ESVD također mogu biti raspoređeni u tim PPEU-a. Međunarodno ugovorno osoblje mora imati državljanstvo jedne od država članica.

3. Sve upućeno osoblje ostaje pod administrativnom nadležnošću države članice koja ga upućuje, institucije Unije koja ga upućuje ili ESVD-a te izvršava svoje dužnosti i djeluje u interesu mandata PPEU-a.

4. Tim PPEU-a smješta se zajedno s relevantnim odjelima ESVD-a ili delegacijama Unije kako bi se osigurala koherentnost i dosljednost njihovih aktivnosti. PPEU će olakšati ponovno otvaranje ureda Unije u Gomi (DR Kongo), među ostalim privremenim raspoređivanjem osoblja iz tima PPEU-a.

Članak 7.

Povlastice i imuniteti PPEU-a i tima PPEU-a

Povlastice, imuniteti i dodatna jamstva potrebni za ispunjenje i neometano funkcioniranje misije PPEU-a i članova tima PPEU-a prema potrebi se usuglašavaju sa stranom domaćinom ili stranama domaćinima. Države članice, ESVD i Komisija u tu svrhu osiguravaju svu potrebnu potporu.

Članak 8.

Sigurnost klasificiranih podataka EU-a

PPEU i članovi tima PPEU-a poštuju sigurnosna načela i minimalne standarde utvrđene Odlukom Vijeća 2013/488/EU [1].

Članak 9.

Pristup informacijama i logistička potpora

1. Države članice, službe Komisije, ESVD i Glavno tajništvo Vijeća osiguravaju PPEU-u pristup svim relevantnim informacijama.

2. Delegacije Unije u regiji Velikih jezera ili države članice, ili obje, prema potrebi, pružaju logističku potporu u regiji.

Članak 10.

Sigurnost

U skladu s politikom Unije o sigurnosti osoblja koje je raspoređeno izvan Unije u operativnom svojstvu u okviru glave V. Ugovora o Europskoj uniji, PPEU, u skladu s mandatom i s obzirom na sigurnosnu situaciju na zemljopisnom području odgovornosti, poduzima sve razumno izvedive mjere za sigurnost svega osoblja za koje je PPEU izravno nadležan, posebno na način da:

(a) uspostavlja specifičan sigurnosni plan na osnovi smjernica ESVD-a, koji uključuje specifične mjere za fizičku zaštitu i za organizacijsku i postupovnu sigurnost, kojim se uređuje upravljanje sigurnim kretanjem osoblja prema području odgovornosti i unutar njega, kao i upravljanje sigurnosnim incidentima, a uključuje i plan za krizne situacije i plan evakuacije;

(b) osigurava da je sve osoblje raspoređeno izvan Unije pokriveno osiguranjem od visokog rizika, u skladu s uvjetima na području odgovornosti;

(c) osigurava da svi članovi tima PPEU-a koji se trebaju rasporediti izvan Unije, uključujući lokalno ugovorno osoblje, prođu prije dolaska ili pri dolasku na područje odgovornosti, odgovarajuće sigurnosno osposobljavanje na osnovi ljestvice stupnjeva rizika koje za to područje određuje ESVD;

(d) osigurava provedbu svih dogovorenih preporuka koje su pripremljene slijedom redovitih sigurnosnih procjena te za Vijeće, Visokog predstavnika i Komisiju priprema pisana izvješća o provedbi tih preporuka i o ostalim sigurnosnim pitanjima u okviru redovitih izvješća o napretku i konačnog sveobuhvatnog izvješća o provedbi mandata.

Članak 11.

Izvješćivanje

PPEU redovito podnosi usmena i pismena izvješća Visokom predstavniku, ESVD-u i PSO-u. PPEU također prema potrebi izvješćuje radne skupine Vijeća. Redovita pismena izvješća šalju se putem mreže COREU. Na preporuku Visokog predstavnika ili PSO-a, PPEU može dostaviti izvješća Vijeću za vanjske poslove. PPEU može sudjelovati u informiranju Europskog parlamenta.

Članak 12.

Koordinacija

1. PPEU doprinosi jedinstvu, dosljednosti i učinkovitosti djelovanja Unije te pomaže osigurati da se svi instrumenti Unije i djelovanja država članica dosljedno upotrebljavaju kako bi se postigli ciljevi politike Unije. Aktivnosti PPEU-a koordiniraju se s aktivnostima ESVD-a i Komisije. PPEU održava redovite informativne sastanke za delegacije Unije i misije država članica u regiji Velikih jezera.

[1] Odluka Vijeća 2013/488/EU od 23. rujna 2013. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 274, 15.10.2013., str. 1).

2. Na terenu se održava bliska veza s voditeljima delegacija Unije i voditeljima misija država članica. Oni ulažu sve napore kako bi pomogli PPEU-u u provedbi mandata. U tu svrhu PPEU se također povezuje s drugim međunarodnim i regionalnim akterima na terenu.

Članak 13.

Preispitivanje

Provedba ove Odluke i njezina usklađenost s ostalim doprinosima Unije u regiji Velikih jezera redovito se preispituju. PPEU Vijeću, Visokom predstavniku i Komisiji podnosi redovita izvješća o napretku, a do 31. svibnja 2025. i završno sveobuhvatno izvješće o provedbi mandata.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. srpnja 2024.

Za Vijeće

Predsjednik

BÓKA J.